

MUÔN KIẾP NHÂN DUYÊN, KHÔNG CHỈ LÀ TÌNH YÊU ĐÔI LỬA

TRẦN QUANG MINH *

Tóm tắt: Bộ phim "Muôn kiếp nhân duyên" đưa khán giả đến với câu chuyện của Moon Na Young (Greta Lee), một nhà văn người Mỹ gốc Hàn và Jung Hae Sung (Yoo Teo), một người đàn ông Hàn Quốc bình thường. Cả hai thích nhau từ khi là những đứa trẻ 12 tuổi, nhưng phải chia xa khi gia đình Na Young di cư sang Mỹ, để rồi gặp lại sau 24 năm xa cách. Qua câu chuyện tình yêu giữa hai người, bộ phim còn đi sâu vào khai thác tiềm thức về quê hương của người xa xứ, một khía cạnh tâm lý quan trọng và phức tạp.

Từ khóa: Muôn kiếp nhân duyên, Celine Song, tiềm thức, tình yêu

Abstract: "Past Lives" tells the story of Moon Na Young (Greta Lee), a Korean-American writer and Jung Hae Sung (Yoo Teo), an ordinary Korean man. They were childhood sweethearts but forced to separate when Na Young's family moved to America. 24 years later, they meet again to contemplate the nature of their relationship and the choices they made in life. In exploring the romance between the two characters, the film also speaks of the subconscious longing for home of an expat, an important and complex psychological issue.

Keywords: Past Lives, Celine Song, subconscious, romance

Một trong những lý do chính khiến người ta quyết định rời bỏ quê hương là để tìm kiếm cơ hội kinh tế tốt hơn. Họ có thể mong muốn tìm công việc có thu nhập cao hơn, cơ hội phát triển sự nghiệp và đầu tư vào tương lai tài chính của họ. Rời bỏ quê hương cũng có thể là một cách để phát triển cá nhân, khám phá thế giới, trải nghiệm cuộc sống và văn hóa mới. Điều này có thể làm giàu tư duy và sự hiểu biết về thế giới.

Trong *Muôn kiếp nhân duyên* (*Past Lives*), Na Young – một cô bé người Hàn đã theo bố mẹ di cư sang Toronto từ năm 12 tuổi, bỏ lại cậu bạn thân Hae Sung ở quê nhà và đổi tên thành

Nora Moon. Khi một đứa trẻ 12 tuổi phải rời xa quê hương, điều này có thể để lại ấn tượng và ký ức mạnh mẽ. Đứa trẻ có thể cảm thấy buồn bã, đau lòng khi phải chia xa với những con người và ký ức cũ. Chúng có thể nhớ về những buổi chơi, bạn bè, gia đình, những nơi yêu thích mà chúng phải để lại. Sự tách rời với người thân và mối quan hệ bạn bè có thể gây ra sự cô đơn, trống vắng. Không giống như những mô típ bình thường khi mà nữ chính bị buộc phải chia cắt khỏi nam chính vì đi theo gia đình, Nora Moon từ năm 12 tuổi đã khẳng định cá tính một cách độc lập: "Tớ đi vì tớ muốn thế. Ở Hàn Quốc thì không thể đoạt giải Nobel văn học".

Cảnh mở đầu phim *Muôn kiếp nhân duyên*

Về mặt tâm lý, khi rời xa quê hương, đứa trẻ có thể phát triển cá nhân hơn qua việc thích nghi với môi trường mới. Họ học cách đối mặt với thách thức, phát triển sự độc lập và học cách quản lý cuộc sống qua thời gian, lý tính sẽ trở nên mạnh mẽ và phần nào lấn át cảm xúc. Các trải nghiệm cũ và mối quan hệ mới có thể trở thành một phần quý báu trong cuộc đời của họ. Nora Moon và Hae Sung đã liên lạc lại được với nhau qua *Internet* và tìm lại được tình cảm từng dành cho nhau sau 12 năm. Sau khi tìm lại được nhau, Nora Moon tiếp tục quyết định chia tay Hae Sung một lần nữa, không phải vì khoảng cách địa lý hay chưa đủ tuổi trưởng thành, mà vì cô vẫn khẳng định cần sự độc lập hướng đến tương lai chứ không phải quay lại quá khứ với việc tìm mọi cách để kiếm tấm vé về Seoul. Và Hae Sung ở thể độc lập khác cũng không vì cô mà lựa chọn học tiếng Anh thay vì tiếng Trung, sang thực tập ở New York thay vì Trung Quốc. Trên thực tế họ là hai cá tính độc lập và đều có con đường riêng.

Nora Moon cũng như những người nhập cư khác thường tự hào về sự dũng cảm của mình khi quyết định rời khỏi quê hương để tìm kiếm cơ hội mới. Họ thường đối mặt với nhiều khó khăn trong quá trình nhập cư và phấn đấu để đạt được mục tiêu của họ. Cả Nora Moon và Hae Sung đều không thể vượt lên trên khả năng của bản thân, hoàn cảnh của gia đình và mục đích số phận của họ để có thể lao đến bên nhau. Cuộc

sống đích thực không phải là tiêu thuyết ngôn tình. Lý trí của Nora Moon đã thuộc về New York, còn Hae Sung thì mãi ở quê hương Hàn Quốc. Thế rồi họ cắt đứt liên lạc, có người mới, và Nora Moon thì kết hôn khá sớm để đi qua sự cô đơn, hoà nhập với cuộc sống mà cô và gia đình mong ước.

Tiềm thức về quê hương của người xa xứ là một khía cạnh tâm

lý quan trọng và phức tạp. Nó thể hiện những cảm xúc, suy tư, ký ức về quê hương của họ, dù họ hiện đang sống ở một đất nước hoặc vùng lãnh thổ khác. Người xa xứ thường cảm thấy nỗi nhớ và luyến tiếc về quê hương. Cảm giác này có thể xuất phát từ việc rời xa ngôi nhà của mình và sự thay đổi trong cuộc sống.

Trên thực tế, trong tiềm thức Nora Moon vẫn thường cảm thấy nhớ và luyến tiếc về quê hương. Đây có thể là nỗi nhớ về cảnh quan, văn hóa, gia đình, bạn bè ở quê nhà. Cảm giác này có thể xuất phát từ việc rời xa ngôi nhà của mình và sự thay đổi trong cuộc sống. Trong suốt hơn 20 năm ở trên đất Mỹ, Nora Moon không còn dùng tiếng mẹ đẻ nữa, Tiếng Hàn của cô chỉ hiện hữu mơ hồ trong giấc mơ, điều mà chỉ có chồng cô - Arthur chứng kiến. Trong tiềm thức cô vẫn hiện hữu: “vài hình ảnh rời rạc về ngôi nhà cũ mình từng sống suốt thời niên thiếu. Lợp tường màu vàng hơi què mùa nhưng rực rỡ, cây táo già cỗi mọc trong sân, căn bếp nhỏ xíu nơi mẹ tôi cặm cụi nấu nướng, cả những bậc cầu thang ẩm ướt mỗi mùa bão về”. Sau 12 năm, mỗi khi mơ rằng mình được về nhà hoặc đang ở nhà thì ngôi nhà trong giấc mơ của cô vẫn luôn luôn là ngôi nhà đó.

Giống như Arthur đã nói với vợ mình, lý do anh học tiếng Hàn là vì những giấc mơ của em - những giấc mơ em mơ bằng thứ tiếng anh chưa bao giờ hiểu được. Thì đối với Nora Moon, Hae Sung cũng giống như ngôi nhà cũ trong giấc

Cảnh phim Nora và Hae Sung gặp lại nhau sau nhiều năm

mơ của cô. Là chính hồi ức Hàn Quốc trong con người cô, là khu công viên, những góc đường nhỏ hẹp mà họ đã chia tay từ nhiều năm trước. Là thứ tiếng cô chỉ còn dùng trong giấc mơ vô thức, là cả một quê hương, quốc tịch và cuộc đời mà cô đã không lựa chọn. Giống như căn nhà cũ mà cô đã quyết định rời đi, những con người cũ mà cô đã định sẽ không còn gặp lại. Là những điều Nora Moon đã lựa chọn từ bỏ, là thứ cô đã hai lần quyết định buông tay để tiến lên phía trước, theo đuổi cuộc đời mình dự định. Và nếu như được làm lại lần nữa, cô vẫn sẽ lựa chọn từ bỏ, để trở thành một con người mới như cô muốn. Đó là lý do dù ở tầng bậc cảm xúc nào, họ vẫn không thể cùng nhau.

Đôi khi ta sẽ nhận ra, thời gian, vận mệnh và những quyết định sẽ khiến ta đánh mất những điều ta không bao giờ có lại được. Triết học phương Đông cho rằng, mỗi con người chỉ cần đi qua ta trong cuộc đời này thì đã là một nhân duyên (In-

Cảnh kết: Nora và Hae Sung chia tay

yun). Khi gặp lại nhau trên đất Mỹ, có lẽ cả Nora Moon và Hae Sung đều đã có những khoảnh khắc rung động. Họ là quá khứ đặc biệt của nhau, nhưng ai cũng hiểu rằng hiện tại xứng đáng được trân trọng.

Mạch cảm xúc của cô dành cho Hae Sung và ngược lại có thể là một nhân duyên (In-yun) tiền định. Nora Moon chỉ có thể khắc khoải, hoài niệm hoặc bật khóc,

nhưng nhịp sống hối hả của cuộc sống đương đại sẽ lại kéo cô đi theo vòng cuốn của nó, vòng cuốn của định mệnh thực sự, định mệnh nhìn thấy chứ không phải cảm thấy. Đó là cuộc sống thực tế và khô khan như nó vốn thế, cái mà Arthur – chồng Nora Moon chia sẻ một cách trần trụi và chân thành nhất: Họ đến với nhau một cách đúng lúc. Không có tiếng sét ái tình, chỉ đơn giản là chia sẻ cuộc sống, muốn chia sẻ tiền thuê nhà, phù hợp với kế hoạch định cư, làm được thẻ xanh và tìm được tiếng nói chung.

Góc nhìn của những người muốn rời bỏ quê hương để tìm đến một cuộc sống tốt đẹp hơn thường phản ánh mong muốn và hy vọng trong việc tạo ra một tương lai tốt hơn cho họ và gia đình. Dù có khó khăn, thách thức trong việc thích nghi với cuộc sống mới, họ thường tin rằng sẽ có những cơ hội và thành công đang chờ đợi họ. Na Young trước đây và Nora Moon hiện tại không phải là một ngoại lệ.

Muôn kiếp nhân duyên không chỉ dừng lại ở một bộ phim tình yêu lãng mạn. Nó là bộ phim miêu tả rất chân thực về cuộc sống thực tại để người xem có thể chiêm nghiệm. Nó dẫn ta vào giấc mơ rồi lại kéo ta quay về cuộc sống hiện tại. Hình ảnh khi Nora Moon chia tay Hae Sung lần cuối và đi bộ về trước hiên nhà nơi chồng cô đang đứng đợi, khi cô bật khóc trên vai

Đạo diễn Celine Song và nữ chính Greta Lee

chồng cũng là khoảnh khắc đưa người xem trào nước mắt trở về với thực tại của nhân vật và cũng có thể là của chính mỗi người. Không có *Muôn kiếp nhân duyên* nào hết, chỉ có thực tại!

Thay lời kết

Muôn kiếp nhân duyên là phim điện ảnh đầu tay của nữ đạo diễn Celine Song, chứa đựng nhiều tâm huyết của cô cùng dàn diễn viên. Là đạo diễn kiêm biên kịch người Canada gốc Hàn Quốc, Celine Song chia sẻ: “Ý tưởng đằng sau việc tạo ra ngôn ngữ điện ảnh cho *Past Lives* dựa trên việc thể hiện đời sống nội tâm của các nhân vật thông qua môi trường xung quanh, sử dụng sự lặp lại của kiến trúc,

chuyển động của máy quay, bố cục và ánh sáng luôn thay đổi để tạo cảm giác về quán tính của thời gian”.

Bộ phim đã được đạo diễn hình ảnh (DOP) Shabier quay bằng phim *film* 35mm. Ông nói rằng đạo diễn Celine muốn tạo ra một bộ phim về thời gian, nhưng mang đến những giá trị vượt thời gian. Do đó tông phim luôn tạo cho người xem cảm xúc hoài niệm.

* TS. Giảng viên khoa Điện ảnh, trường Đại học Sân khấu – Điện ảnh Hà Nội

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. David Bordwell and Kristin Thompson (2008), *Nghệ thuật điện ảnh*, NXB. Giáo dục, Hà Nội.
2. Ngô Tạo Kim (2009), *Ngôn ngữ tạo hình điện ảnh*, NXB. Sân Khấu, Hà Nội.
3. Trần Luân Kim (2011), *Nhận thức điện ảnh*, Hội Điện ảnh xuất bản, Hà Nội.
4. <https://www.facebook.com/xinehouse>

Ngày Tòa soạn nhận bài 10/1/2024; Ngày phản biện đánh giá 25/1/2024
Ngày chấp nhận đăng 20/2/2024; Ngày đăng 19/3/2024